

Sygn. akt II Ka 685/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marta Krajewska - Drozd

Sędziowie: SSO Mariusz Sztorc (spr.)

SSR del. Dariusz Zrębiec

Protokolant: protokolant Jagoda Stępień

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Renaty Stopińskiej-Witkowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2014 r.

sprawy oskarżonego P. P. o przestępstwo z art. 178a § 4 kk (2-krotnie)

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Strzyżowie

z dnia 14 października 2013 r., sygnatura akt XIV K 155/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 685/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Strzyżowie wyrokiem z dnia 14 października 2013 r. uznał oskarżonego **P. P.** za winnego tego, że:

1. w dniu 09.07.2012 roku w miejscowości (...), gmina C.woj. (...)będąc w stanie nietrzeźwości (3,12 i 2,96 promila alkoholu w krwi) kierował samochodem osobowym m – ki C.nr rej. (...)(...)będąc uprzednio skazanym prawomocnymi wyrokami za czyn z art. 178 a § 1 k.k. i z art. 178 a § 1 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz nie dostosował się w ten sposób do orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzyżowie z dnia 12.08.2009 roku, sygn. akt II K 210/09 środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, oraz prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzyżowie z dnia 18.02.2010 roku, sygn. akt II K 29/10 środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 6 lat, tj. przestępstwa z art.178a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 4 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego za czyn w wyżej w wyroku w pkt 1 opisany zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat.

2. w dniu 26.07.2012 roku w miejscowości (...)gmina C.woj. (...)będąc w stanie nietrzeźwości (3,24 i 2,99 promila alkoholu w krwi) kierował samochodem osobowym m – ki C.nr rej. (...)(...)będąc uprzednio skazanym prawomocnymi wyrokami za czyn z art. 178 a § 1 k.k. i art. 178 a § 1 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz nie dostosował się w ten sposób do orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzyżowie z dnia 12.08.2009 roku, sygn. akt II K 210/09 środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu

łądowym na okres 3 lat, oraz prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzyżowie z dnia 18.02.2010 roku, sygn. akt II.K.29/10 środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu łądowym na okres 6 lat, tj. o przestępstwo z art.178a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 4 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego za czyn w pkt. 2 opisany zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu łądowym na okres 4 lat;

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego łączną karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu łądowym na okres 8 lat.

Ponadto na podstawie art. 63 § 1 k.k. Sąd zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej łącznej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania w dniach 09.07.2012 roku i 10.07.2012 roku oraz w dniach 26.07.2012 roku i 27.07.2012 roku.

Na podstawie art. 627 k.p.k. Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości w kwocie 768,92 złotych.

Powyższy wyrok apelacją zaskarżył obrońca oskarżonego.

Skarżący na podstawie art. 439 kpk podniósł zarzut nieważności postępowania z uwagi na fakt nienależytej obsady Sądu.

W przypadku nie uwzględnienia w/w zarzutu autor apelacji zaskarżonemu wyrokowi zarzucił na podstawie art. 427 § 2 kpk, art. 438 pkt 2 kpk naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to:

a) art. 7 i 410 kpk poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów i wydanie wyroku nie na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy, czego skutkiem jest dowolne i nie znajdujące odzwierciedlenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, uznanie że oskarżony zrealizował znamiona czynu zabronionego określonego w art. 178 a § 1 kk,

b) art. 424 § 1 pkt 1 kpk poprzez wewnętrzną sprzeczność i niejasność ustaleń Sądu w zakresie w jakim odnosi się ono do miejsca pozostawiania samochodu osobowego marki C. w dniu 9.07.2012 r.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie do ponownego rozpatrzenia Sądowi I instancji ewentualnie
- 2) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego,
- 3) zasądzenie kosztów obrony według norm przepisanych za postępowanie przed Sądami obu instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna o ile skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Obowiązkiem Sądu I instancji, wynikającym z zasady prawdy obiektywnej, było dążenie do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności w sprawie, zwłaszcza do wyjaśnienia sprzeczności i to przy uwzględnieniu całości zebranego materiału dowodowego, zgodnie z art. 410 kpk, co jednak nie nastąpiło w przeprowadzonym postępowaniu i wydanym w jego następstwie wyroku.

Zauważyć należy, że przypisane oskarżonemu w wyroku czyny, zarówno mające być popełnione w dniu 9 lipca 2012 r., jak też w dniu 26 lipca 2012 r. w miejscowości (...), zawierają ustalenie o oskarżonym, iż w stanie nietrzeźwości

kierował samochodem osobowym, będąc uprzednio skazany prawomocnymi wyrokami za czyn z art. 178 a § 1 kk i art. 244 kk w związku z art. 11 § 2 kk, co spowodowało zakwalifikowanie każdego z tych czynów jako przestępstwa z art. 178 a § 4 kk. Kwalifikując każdy z czynów w ten sposób, Sąd Rejonowy nie dostrzegł jednak, że § 4 art. 178 a kk odwołuje się w swojej dyspozycji do § 1 i obejmuje dyspozycją sprawcę czynu określonego w tym paragrafie, którym może być każdy, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Brak zatem w każdym z czynów przypisanych wskazania rodzaju ruchu, w którym pojazd mechaniczny miał być prowadzony przez oskarżonego. Nie wiadomo, czy jest to omyłka pisarska, czy też ustalenie to nie zostało przez Sąd I instancji świadomie w czynie przypisanym zawarte, gdyż w uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 9 lipca 2012 r. oskarżony kierował samochodem po drodze publicznej. Takie ustalenie nie jest jednak wyraźnie wyartykułowane w odniesieniu do czynu z 26 lipca 2012 r. Wskutek takiej redakcji wyroku nie można w jego treści odnaleźć kompletu znamion każdego z czynów wymaganych przez art. 178 a § 4 kk. Przypisanie w wyroku kompletu znamion nie wynika także wprost z ustaleń faktycznych omówionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Słusznie podnosi apelujący, że nie została obalona linia obrony oskarżonego, w której utrzymuje, że w dniu 9 lipca 2012 r. na swoją posesję został przywieziony przez inne osoby i nie kierował zakupionym wtedy przez siebie samochodem. Niezrozumiałe są wywody Sądu I instancji zawarte na stronie 4 uzasadnienia wyroku (k. 171 akt), z których wynika, że z jednej strony fakt pozostawienia samochodu w (...) w dniu 9 lipca 2012 r. nie budzi wątpliwości, z drugiej zaś, iż Sąd I instancji nie dał wiary zeznaniom świadka A. Z. w zakresie w jakim świadek ten twierdził, że samochód został przez niego pozostawiony tego dnia w (...). Rozumowanie to zawiera wewnętrzną sprzeczność nie pozwalającą na kontrolę instancyjną tego fragmentu postępowania dowodowego. Okoliczności te są okolicznościami o zasadniczym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy i ich ocena dokonywana przez Sąd I instancji nie może budzić żadnych wątpliwości. W tym stanie rzeczy nie można uznać ustaleń dowodowych Sądu I instancji za zrozumiałe i w pełni podpowiadające dyspozycji art. 424 kpk, obligującej Sąd I instancji do jednoznacznego wskazania w uzasadnieniu wyroku, jakie fakty Sąd ten uznał za udowodnione lub nieudowodnione. Dostrzeżone uchybienia sprawiają, że wyrok wymyka się spod kontroli Sądu Okręgowego.

Podzielić należy także zapatrywanie apelacji, że przyjmując jako oś ustaleń dowodowych przyznanie się oskarżonego w postępowaniu przygotowawczym do popełnienia zarzucanych mu czynów, Sąd I instancji w niewystarczający sposób przeanalizował przyczyny zmiany wyjaśnień prezentowanych na rozprawie, w których oskarżony nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Wersja podawana przez oskarżonego na rozprawie odpowiada bowiem spostrzeżeniom, zawartym w notatce służbowej policji (k. 1), że oskarżony na miejscu zdarzenia utrzymywał, że nie kierował pojazdem. Notatka nie może stanowić dowodu w sprawie, ale takim dowodem mogą być stwierdzone w niej okoliczności i na te okoliczności należało przesłuchać sporządzającego notatkę policjanta oraz policjanta uczestniczącego wraz z nim w zdarzeniu. Zeznania tych świadków na te okoliczności pomogłyby Sądowi I instancji w precyzyjnej analizie wyjaśnień oskarżonego w aspekcie ich wiarygodności. Pamiętać przy tym należy, że świadkowie, którzy mieli ujawnić przestępstwo oskarżonego to osoby związane z byłą żoną oskarżonego, pozostającą z nim w konflikcie. Ponadto część świadków czyniąc obserwację oskarżonego także była w stanie nietrzeźwym. Z ostrożnością zatem należy podchodzić do ich zeznań i dlatego też należy szukać w sprawie obiektywnych możliwości dowodowych w ocenie wzajemnego powiązania dowodów w aspekcie kryteriów wiarygodności każdego z nich.

Z powodu powyżej wskazanych uchybień, zaskarżony wyrok jako przedwczesny, należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W ponownym rozpoznaniu sprawy rzeczą Sądu Rejonowego będzie przeprowadzenie od nowa postępowania dowodowego w sposób pozwalający na usunięcie uchybień będących przyczyną uchylenia wyroku i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania. Każdy dowód należy przeprowadzić wnikliwie z uwzględnieniem zależności pomiędzy dowodami. Starannie należy zbadać linię obrony oskarżonego. Z uwagi na kierunek apelacji wniesionej na korzyść oskarżonego pamiętać należy o zakazie reformationis in peius, przy czym zwrócić należy uwagę na opis czynu przypisanego, który nie naruszy zakazu wynikającego z art. 443 kpk tylko z tego powodu, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy prawna ocena czynności sprawczej wyrażona zostanie pojęciem ustawowym odpowiadającym

dokonanym uprzednio ustaleniom faktycznym (por. uchwała SN z dnia 7 czerwca 2002 r. – I Kzp 16/02, OSNKW 2002, nr 7 – 8, poz. 51).

Ze względu na cofnięcie przez apelującego zarzutu nieważności postępowania z uwagi na fakt nienależytej obsady sądu dla porządku należy przywołać uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r. sygn. BSA- 4110-4/13 (OSNKW 214, z. 2, poz. 9), zgodnie z treścią której wszystkie decyzje o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe, wydane w oparciu o przepis art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 usp do dnia 28 stycznia 2014 r. przez sekretarza stanu, bądź podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, są skuteczne.

W konsekwencji brak jest powodów do uznania, że orzeczenie wydane przez Sąd z udziałem sędziego – tak jak było w rozpatrywanej sprawie – którego dotyczyła taka decyzja o przeniesieniu na inne miejsce służbowe, wydana przed 28 stycznia 2014 r., jest tylko z racji na podpisanie tej decyzji przez sekretarza stanu, bądź podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, dotknięte bezwzględną przyczyną odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 1 kpk (por. uchwałą SN z dnia 26 lutego 2014 r., sygn. I Kzp 28/13).

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 444 kpk i art. 456 kpk.